

SESMOND

Butlletí del Servei d'Arxiu Municipal de Lloret de Mar

Núm. 4

Novembre 2004

LA PARADA DE SESMOND

La llei 10/2001 d'arxius i documents i els arxius municipals

El Ple del Parlament de Catalunya a la sessió de 27 de juny de l'any 2001 aprovava per unanimitat la Llei 10/2001 d'arxius i documents a partir d'un text proposat per una comissió d'experts formada per membres de l'Associació d'Arxivers de Catalunya i del Servei d'Arxius de la Generalitat. D'entrada, val a dir que es tracta d'una llei moderna i ben articulada i que fou molt ben acollida pel col·lectiu professional. Així mateix, és una llei que pren en consideració el paper dels arxius municipals atès que constitueixen la base més ferma de l'estructura arxivística del país.

Sintèticament, m'agradaria remarcar aquells aspectes de la Llei que s'ocupen específicament dels arxius municipals catalans d'una manera clara i concreta.

En primer lloc, em referiré a la consideració dels arxius dels municipis de més de 10.000 habitants, en dos vessants importants: el primer és el fet que aquests municipis formen part del Sistema d'Arxius de Catalunya, amb la possibilitat d'accedir als programes anuals de suport tècnic i econòmic; el segon, les derivacions d'aquesta integració. Pertànyer al Sistema d'Arxius de Catalunya pressuposa aplicar el sistema de gestió documental amb tots els avantatges que suposa aquesta iniciativa. Val a dir que la implementació de la gestió documental, sobretot ara que va guanyant terreny la gestió dels documents electrònics, suposa un salt qualitatiu per a l'Administració municipal que va més enllà de la visió tradicional dels equipaments arxivístics. Ens estem referint, doncs, a una actuació integradora de la informació i els procediments i circuits administratius, amb un elevat valor afegit en termes d'eficàcia, eficiència, rendibilitat econòmica i accessibilitat a la documentació pública.

Al seu torn, els municipis s'obliguen a disposar d'unes instal·lacions adients, un horari d'obertura al públic que afavoreixi l'accés al servei i a comptar amb un titulat superior universitari expert en arxius per a la direcció del servei. En concret, l'article 32 defineix el paper dels arxius municipals, les seves funcions i responsabilitats, i assenyalava amb precisió la necessitat que el servei d'arxiu intervingui en tot el cicle de vida dels documents, és a dir, des de la seva generació a les oficines fins a l'ingrés a l'arxiu per raons de gestió eficient i transparent de la informació.

També afecta molt directament els municipis tot l'articulat referit a l'accés als documents públics, concretament tot el títol IV de la Llei.

La potenciació del dret d'accés i la vigència de les exclusions de consulta esdevenen un termòmetre de la salut democràtica d'un país. Lluny de la discrecionalitat que pot imperar en moltes de les decisions que es prenen pel que fa a l'accés, la Llei impulsa l'accessibilitat dels ciutadans a la informació per tal que facin efectiu aquest dret democràtic, i defensa també el seu dret a la intimitat. Els ajuntaments, per la seva proximitat als ciutadans, esdevenen un bon escenari per a la materialització d'aquests postulats regeneradors de la vida pública.

Finalment, hi ha un darrer aspecte que cal remarcar. La Llei 10/2001, a l'article 19, enumera les funcions de la Comissió Nacional d'Accés, Avaluació i Tria de Documents en tant que òrgan col·legiat de caràcter tècnic que exerceix una doble i primordial funció: en primer lloc, s'ocupa de l'accés a la informació tot regulant-ne l'accés, promovent-ne l'exercici i atenent les reclamacions dels ciutadans que entenguin que els seus drets d'accedir a una determinada documentació puguin haver estat conculcats. Segonament, la Comissió segueix exercint la funció d'avaluar i decidir la destinació dels documents públics, tal com està fent des de l'any 1990. La seva acció ha permès avaluar una part substancial dels documents generats per l'Administració municipal i mitjançant les Taules d'Avaluació Documental que es publiquen periòdicament al Diari Oficial de la Generalitat informa dels documents que cal conservar i aquells que poden ser destruïts, atesa la seva manca de valors administratius, jurídics, testimonials, informatius i històrics. Cal insistir en la necessitat i els avantatges d'aplicar aquestes taules ja que amb aquesta actuació es garanteix la preservació d'un patrimoni documental que és la memòria de la ciutat i també una organització més eficaç en la mesura que s'evita l'emmagatzematge indiscriminat de grans volums de documents sense cap mena de valor.

En definitiva una llei d'avantguarda que pren en consideració el paper protagonista dels arxius municipals i que fomenta la consideració d'aquests serveis com a instruments de consolidació de la memòria històrica i de desenvolupament de la societat del coneixement.

Ramon Alberch i Fugueras
Director del Sistema d'Arxius de Catalunya

MEMÒRIA DEL SERVEI D'ARXIU MUNICIPAL: 2003-2004 (gener-setembre)

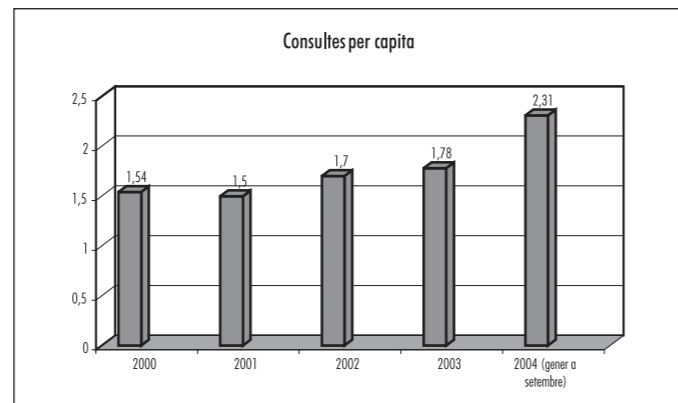
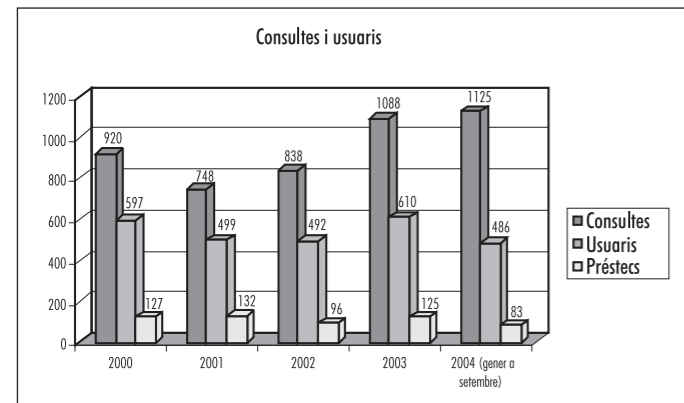
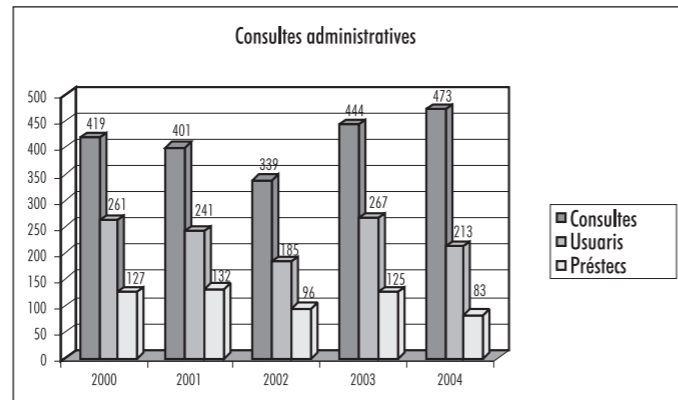
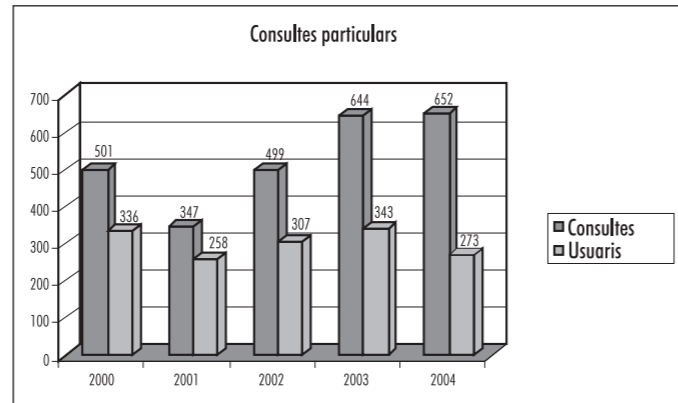
Els usuaris i les consultes

Evolució 2000 - 2004

En els últims quatre exercicis han visitat el Servei d'Arxiu un total de 2.684 persones que demanaven informacions ben diverses. D'elles, 1.517 han estat particulars i 1.167 personal i membres de la corporació local. L'evolució ens mostra un fenomen interessant: la xifra d'usuaris es manté en un cert equilibri lleugerament ascendent i el número de consultes totals experimenta un ascens destacat, tant en l'apartat de particulars com a les consultes administratives. Això vol dir que cadascun dels usuaris fa, cada vegada que visita les nostres dependències, un major nombre de consultes documentals.

Les mitjanes resultants per al període 2000-2003 són (sense comptar els nou primers mesos de l'any 2004), en l'apartat de particulars, de 311 usuaris i 497,75 consultes per any (és a dir, 1,60 consultes per usuari). En l'apartat administratiu les xifres són de 237,75 usuaris i 400,75 consultes per any (1,69 consultes per usuari). Les xifres anuals de consultes per càpita evidencien de manera més acusada l'augment de sol·licituds d'informació, fins al punt que durant l'any 2004 s'ha superat el nivell de les dues consultes per usuari.

En total el gràfic corrobora aquesta tendència clarament ascendent. Només cal veure que els nou primers mesos de l'any 2004 s'ha superat el nombre de consultes del total de l'any 2003 (1.125 contra 1.088).

Usuaris i consultes en el període 2000-2004 (gener a setembre)							
Any	Particulars		Administració			Total	
	Usuaris	Consultes	Usuaris	Consultes	Préstecs	Usuaris	Consultes
2000	336	501	261	419	127	597	920
2001	258	347	241	401	132	499	748
2002	307	499	185	339	96	492	838
2003	343	644	267	444	125	610	1088
2004 (gener a setembre)	273	652	213	473	83	486	1125
Total	1517	2643	1167	2076	563	2684	4719

Activitats de difusió

Durant el 2003 i fins al mes de setembre de 2004, el Servei d'Arxiu ha participat a diverses activitats destinades a la difusió dels diferents fons documentals que es conserven als nostres dipòsits.

Col·laboració al muntatge d'exposicions

Des d'aquest Servei d'Arxiu s'ha col·laborat en el muntatge de dues exposicions, aportant documentació i elaborant diferents textos explicatius que tenien com a àmbit d'incidència tot el conjunt de les comarques gironines.

La primera mostra "Miratges, 300 anys de projectes no realitzats a les comarques gironines" estava impulsada per l'Arxiu Històric del Col·legi d'Arquitectes - Delegació de Girona, i l'organitzaven conjuntament el Col·legi d'Arquitectes i la Diputació de Girona. Pel mes de desembre de l'any 2003 es va fer, a Sant Feliu de Guíxols, la inauguració d'aquesta exposició que és de caràcter itinerant, que va acompanyada d'un catàleg amb les imatges i les explicacions dels principals projectes, i d'un CD-ROM on apareixien totes les fotografies i els textos que han estat recollits. El nostre Servei d'Arxiu va cedir més de 40 imatges de plànols de projectes no realitzats al nostre municipi (després de la ciutat de Girona, vàrem ser el municipi que va aportar més projectes) i va elaborar els textos explicatius corresponents.

Pel que fa a la segona exposició, "Imatge i destí: cartells turístics de les comarques gironines", va ser impulsada pel Museu d'Art de Girona, i l'organitzaven el mateix Museu d'Art, el Bisbat de Girona, la Diputació de Girona i el Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. La mostra es va poder veure al Museu d'Art de Girona entre el 29 de novembre de 2003 i el 14 de març del 2004. En aquest cas, el Servei d'Arxiu hi va col·laborar amb la cessió de 12 cartells turístics que promocionaven la nostra població i que abraçaven un període de temps prou ampli, del 1960 al 2001. A partir d'aquests cartells es pot observar com ha evolucionat la tècnica del reclam turístic a la nostra població.

Presentacions d'àmbit arxivístic

El 21 de març de 2003 es va fer l'acte públic de cessió de pergamins entre els ajuntaments d'Arenys de Mar i de Lloret de Mar. A través de l'Arxiu Històric Fidel Fita, l'Ajuntament d'Arenys de Mar va cedir a l'Ajuntament de Lloret de Mar el pergami del 14 d'octubre de l'any 1001, pel qual el comte Ramon Borrell delimitava el terme de Lloret i el donava al vescomte Seniofred, de Girona. A canvi, l'Ajuntament de Lloret, a través d'aquest Servei d'Arxiu i gràcies a l'entrega que ens havia fet el doctor Josep Maria Coll i Robert, va cedir a l'Ajuntament d'Arenys dos pergamins que feien referència en aquest darrer municipi: "Nomenament de batlle a favor de Bertran de Carreres d'Arenys (del 1358)" i "Composició a favor dels pare i fill Guillem i Pericó Tria de Sant Martí d'Arenys (del 1367)".

El dia 30 de juliol de 2004 es va fer l'acte públic de cessió del fons documental de la Confraria de Pescadors de Lloret de Mar. L'acte fou presentat per l'arxiver municipal, i va estar precedit per una interessant conferència del Sr. Joan Sala i Lloberas, que tractà sobre "La història de la Confraria de Pescadors de Lloret de Mar". El patró major de la Confraria de pescadors, Sr. Joan Pujolar, va reconèixer que no podien garantir una adequada conservació d'aquest fons documental i, per aquest motiu, havien pres la decisió de cedir-lo a l'arxiu municipal per tal que fos ben protegit, classificat, ordenat i que es posés a disposició dels investigadors. Finalment, el regidor Sr. Ignasi Riera, va tancar l'acte reconeixent la importància històrica que ha tingut l'activitat pesquera per a la població de Lloret de Mar i agraint el gest generós i altruista de la Confraria de Pescadors.

L'Onze de Setembre de 2004, a la plaça Mossèn Pere Torrent, i després del tradicional concurs de colles sardanistes, es va fer l'acte públic de cessió del fons documental de l'associació Amics de la Sardana de Lloret de Mar. En aquest acte,

Acte de cessió del fons documental de la Confraria de Pescadors de Lloret de Mar. Data: 30 de juliol de 2004. Procedència: SdAAMLM. Autor: J. Padilla.

l'alcalde de Lloret de Mar, el Sr. Xavier Crespo, va agrair el gest d'aquesta entitat, i va entregar a la coordinadora de l'associació, Sra. Herminia Prats, l'inventari del fons que s'ha elaborat des del Servei d'Arxiu Municipal. Aquesta cessió, aporta una documentació molt interessant que ens permet conèixer molt més a fons la història del moviment sardanístic de Lloret entre els anys 1955 - 2000: els orígens de l'entitat, les dificultats que hi havia per programar activitats sardanístiques durant el franquisme, la consolidació de l'Aplec de la Sardana a Lloret, la relació amb diferents compositors, l'evolució gràfica dels cartells i programes dedicats a la difusió de la Sardana, l'esclat del moviment sardanístic durant la transició democràtica, etc. Són nous documents que es posen a l'abast dels investigadors, que els podran analitzar i estudiar en detall i que, sens dubte, els donaran a conèixer a tots els ciutadans per tal que siguem conscients de la influència i l'evolució del món sardanístic al nostre municipi.

Acte de cessió del fons documental dels Amics de la Sardana de Lloret de Mar. Data: 11 de setembre de 2004. Autora: M.A. Comas.

Col·laboració amb els mitjans de comunicació i difusió

El diari *El Punt* ha sol·licitat, en dues ocasions, la cessió d'imatges antigues del nostre fons per poder il·lustrar, amb fotografies del nostre municipi, la contraportada de la seva publicació. La primera imatge va aparèixer el dia 4 de maig de 2004, i feia referència al tradicional Aplec a Sant Pere del Bosc, que s'organitza, cada any, el dia 1 de maig. La segona fotografia va sortir publicada el dia 20 de juliol, i apareixia una imatge de l'any 1908 amb les quatre parelles del Ball de plaça.

D'altra banda, Televisió Espanyola també va demanar la col·laboració d'aquest Servei d'Arxiu per al programa *Territori Fòrum*, que s'emetia amb motiu de la celebració a Barcelona del Fòrum de les Cultures. Els realitzadors del programa van prendre diferents vistes de les instal·lacions de l'Arxiu i també gravaren imatges de fotografies antigues que es conserven en diversos fons documentals. La gravació es va passar per antena el dia 16 de juliol pel circuit català i el dia 20 de juliol a la resta de l'Estat espanyol.

Coordinació i col·laboració en l'edició de publicacions

El dia 21 de març de 2003 es presentà el llibre "El fons municipal en pergami de l'antiga universitat de Lloret de Mar", de Margot Pons. Aquesta publicació va néixer arran de l'entrega de documents (s. XIV – XVII) que va fer el doctor Josep M. Coll i Robert i de la proposta per a la seva transcripció que va fer l'historiador, arxiver i jurista, senyor Josep M. Pons i Guri.

El dia 26 de novembre de 2003 es presentà el llibre "El castell de Sant Joan de Lloret (segles XI al XIX)", de Joan Llinàs, Elvis Mallorquí, Jordi Merino i Carme Montalbán. La presentació va anar a càrrec del senyor Armand de Fluvià i Escorsa, president de la Societat Catalana de Genealogia, conseller heràldic de la Generalitat de Catalunya, i un dels màxims defensors de la protecció i conservació d'aquest castell durant els anys seixanta del segle passat. En aquesta publicació, els autors ens presenten les conclusions de les seves investigacions documentals i els resultats de les seves campanyes d'excavacions arqueològiques a l'entorn del castell de Sant Joan.

A part de la coordinació de la col·lecció Es Freres, aquest Servei d'Arxiu també ha col·laborat en l'edició d'altres publicacions, com la col·lecció de guies "Els pobles de la Selva", que va aparèixer el mes d'abril de 2003. Aquesta edició va estar coordinada pel Centre d'Estudis Selvatans i impulsada pel senyor Miquel Borrell. Des del Servei d'Arxiu, doncs, es van elaborar els continguts del text i es van triar les imatges més adequades per a la publicació de la guia específica que tractava sobre Lloret de Mar.

També, des de finals de l'any 2003, s'està col·laborant en un projecte que ha iniciat l'editorial Efadós, que pretén publicar el llibre "L'Abans. Recull Gràfic de Lloret de Mar." Aquesta publicació, de més de 600 pàgines i més de 1000 fotografies, recollirà imatges antigues que siguin representatives de les diferents vessants de la nostra vila entre les darreries del segle XIX i el 1965; l'obra posa l'accent en l'aspecte humà de la nostra història: la gent, la manera de viure, els costums, les tradicions, les festes i també els paisatges, els edificis arquitectònics i els monuments antics.

Finalment, des del servei d'arxiu s'han cedit diferents imatges per tal de complementar l'edició del llibre: *L'assistència sanitària*, de Rosa Maria Gil Tort, que es presenti el mes de setembre de 2004 i que tracta sobre l'evolució del concepte de caritat, el sorgiment de la beneficència pública i de l'assistència social, i l'aparició del nou concepte d'assistència sanitària. A les fotografies cedides apareix la imatge de la Clínica Mental Torre Campderà, que va funcionar a la nostra població fins a mitjans dels anys vuitanta. Les imatges es van utilitzar per il·lustrar el capítol que tracta sobre els centres de salut mental.

Propostes didàctiques i educatives

Els mesos de juny dels anys 2003 i 2004 varen visitar les instal·lacions del Servei d'Arxiu Municipal els alumnes de 1r d'ESO de l'Institut Coll i Rodés. Les visites estaven coordinades pel professor Josep Vilanova i es va mostrar als alumnes les dependències d'aquest Servei: se'ls explicà les tasques que s'hi porten a terme, se'ls va passar una projecció d'imatges, se'ls mostrà diferents suports documentals i se'ls va preparar alguns exercicis breus per tal d'iniciar-los en la investigació i l'anàlisi dels documents històrics.

Imatges de diferents visites dels alumnes de l'Institut Coll i Rodés al Servei d'Arxiu.
Data: juny del 2004. Procedència: SdAMLLM. Autor: J. Daban

Organització de jornades i cursos

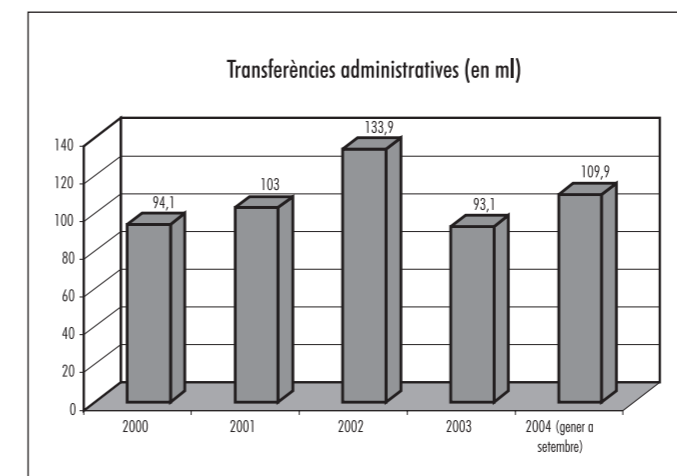
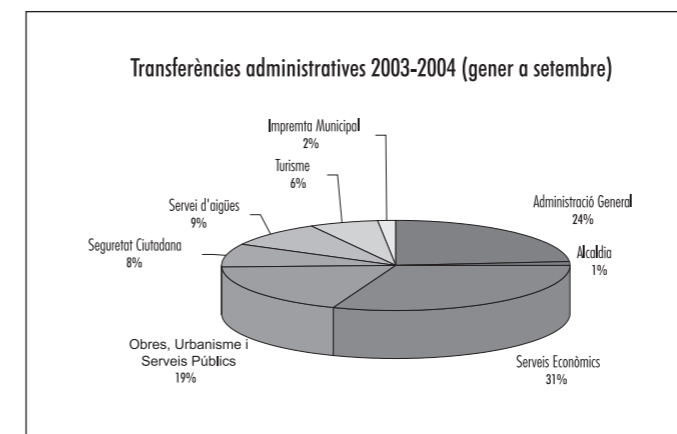
Els dies 21 i 22 de març de 2003 es van organitzar les jornades dedicades a la història medieval: *Església i societat a l'edat mitjana*, que van tractar i analitzar, des de diferents punts de vista, el grau d'influència que va exercir l'església a la societat medieval: en la política, en la formació cultural, en l'organització territorial, en la creació artística... Totes les ponències van anar a càrrec de professors universitaris i d'estudiosos de reconegut prestigi. A les jornades s'inscriviren un total de 30 alumnes, que, en general, van fer molt bona valoració de les ponències i de l'organització de les Jornades.

Els ingressos documentals

Les transferències administratives: 2003-2004

Des de principis del 2003 i fins a l'octubre de l'any 2004 han entrat al Servei d'Arxiu Municipal un total de 203 metres lineals de documentació, concretament 93,10 metres al 2003 i 109,90 en els mesos transcorreguts de 2004. La mitjana anual queda en 101,50 metres. Aquesta xifra està per damunt de la mitjana anual dels últims deu anys, 95,68 metres.

L'àrea que va transferir més documentació va ser la de Serveis Econòmics, amb 62,60 metres i un 30,84%, cosa que representa pràcticament un terç de tota la documentació administrativa ingressada. Seguidament s'hi situen de manera conjunta, amb un 20% aproximat per a cadascuna, dues àrees: Administració General, per una banda, i Obres, Urbanisme i Activitats, per l'altra (48 i 37,60 metres, respectivament). Seguretat Ciutadana, Aigües i Turisme estan entre el 5 i el 10 per cent. En comparació amb els percentatges d'anys anteriors, totes les àrees estan molt properes a les seves xifres respectives excepte Serveis Econòmics, que baixa del 45 al 30 per cent. No és, però, per un descens en les transferències documentals, sinó per un augment important de la documentació ingressada des de les altres àrees administratives. En aquest sentit cal destacar l'ingrés de 12,90 metres lineals (6,35 per cent) de l'Àrea de Turisme.

Transferències administratives 2003-2004 (gener a setembre)	Metres lineals	Percentatge
Secretaria	7,7	
Personal	5,5	
Governació	5,6	
Registre	17,8	
Cultura i Ensenyament	10,4	
Arxiu	1	
Subtotal Administració General	48	23,64
Alcaldia	3	
Subtotal Alcaldia	3	1,48
Rendes	39,3	
Recaptació Executiva	18,3	
Tresoreria	5	
Subtotal Serveis Econòmics	62,6	30,84
Obres Edificació	14,2	
Infraestructures	19,1	
Activitats	4,3	
Subtotal Obres, Urbanisme i Serveis Públics	37,6	18,52
Polícia Local	16,6	
Subtotal Seguretat Ciutadana	16,6	8,18
Servei d'Aigües	19,1	
Subtotal Servei d'Aigües	19,1	9,41
Turisme	12,9	
Subtotal Turisme	12,9	6,35
Altres: Impremta	3,2	
Subtotal Altres	3,2	1,58
TOTAL	203	100

Els ingressos extraordinaris: 2003-2004

Les aportacions documentals de particulars han continuat creixent en el període més recent. Aquest fet està motivat pel major coneixement que els ciutadans tenen del funcionament del Servei d'Arxiu Municipal i de la gran diversitat de tipus d'ingrés existents, a la mida de les necessitats de cadascun. A més, les instal·lacions del Servei segueixen millorant per poder atendre les prescripcions indicades en la Llei d'arxius i documents de Catalunya 10/2001.

Les donacions de més volum han estat tres fons documentals d'entitats lloretenques i dos fons personals: el primers són els fons de l'Escola del Gremi d'Hotelers, els Amics de la Sardana i la Confraria de Pescadors; els segons són els fons personals d'Agustí Maria Vilà i Galí, conegut fill de Lloret, enginyer i estudiós de la història local, i de la fotògrafa Maria Assumpció Comas i Moré, una de les mirades que han retratat amb més perspicàcia els canvis experimentats per la vila en els últims vint anys.

2003

—Sra. Carme JORDI: activitats escolars d'ensenyament secundari (1984 a 1986).

—Sr. Germinal ROS i MARTÍ: recull d'articles i escrits (1991 a 1999), actes d'obertura del 65è aniversari de la fundació del PSUC en cinta magnetoscòpica de format VHS (2001).

—Sr. Antoni MAS BOU: programa del concert de presentació de la cobla Marina a Lloret (f) (1977).

—Sr. Sebastià RUSCALLEDÀ: article sobre l'elaboració d'una biografia de Francesc Camprodon a càrrec del donant mateix, publicat a la revista *Actual* de Blanes (f) (2000).

—Sr. Josep Lluís BORDALLO: reportatge fotogràfic de l'exposició sobre trillers i venda ambulants (1993).

—Sr. Agustí Maria VILÀ i GALÍ: rebut de quota de soci de la Cambra de la Propietat Urbana de Girona a nom de Josepa Coll i Pal (1964).

—Sr. Joan Pau ROMANÍ: còpia del manifest contra la Guerra de l'Iraq llegit a la plaça de l'Església de Lloret durant una concentració el 15 de febrer de l'any 2003.

—Família BORDALLO i CIURÓ: recull de premsa (1963 a 1970); sobre amb segells del Mil·lenari de Lloret (1966); opuscle promocional de l'exposició *La premsa a Lloret de Mar* de Joan Domènech i Moner (1990).

—Sr. Àngel MARTÍNEZ i de LAGUARDIA: prospecte de promoció turística *Lloret de Mar* (1952); felicitació de Nadal dels escolans de l'església de la Mare de Déu de Betlem de Barcelona amb poesies de Jacint Verdaguer (circa 1890; còpia facsímil); goigs, quatre unitats (1635; fotocòpia); mapa de les rieres del terme de Lloret (sense data; còpia facsímil); diversos números de la revista *Aires Lloretencs* (1933 a 1935); prospecte promocional del *night-club El Cortijo* (1970); commemoració de l'1 de maig i de l'estada de Jacint Verdaguer a Lloret, text dramatitzat (2003); exposició *Goigs de Verdaguer*, articles sobre la capella de la Mare de Déu de Gràcia publicats per Ramon N. Comas a la revista *La Il·lustració Catalana* de Barcelona (f) (1908); extracte dels documents que testimonien l'intent de recuperar els exvots de l'ermita de Santa Cristina (f) (1936).

—Sr. Joaquim CORDOBA: recull de premsa (1948).

—Sra. Roser MARTÍNEZ i MAS: *La pràctica de la cirurgia al segle XVII. El cas de diversos metges de Lloret*, treball universitari inèdit (2003).

—Sr. Miquel BUIXEDA: diversos articles sobre Lloret publicats a la revista *La Costa Brava* (f) (1921).

—Sr. Narcís FIGUERES: article sobre Lloret dins de l'*Atlas literari de les terres gironines - La Selva* (2003).

—Sr. Joan DOMÈNECH i MONER: col·lecció de cartells d'esdeveniments culturals, esportius i promoció turística local (1965 a 1980).

—Arxiu Històric *Fidel Fita d'Arenys de Mar*: document en pergami de segregació del terme de Lloret del de Maçanet signat pels comtes de Barcelona el 14 d'octubre de l'any 1001.

—CASAL de l'OBREIRA: relació de les temàtiques de disfresses de Carnaval del Casal de l'Obrera (1981 a 2002).

—Sr. Francesc Xavier RODRÍGUEZ PACIOS: cartells d'activitats d'Esquerra Unida i Alternativa (2003).

—GREMI D'HOTELERS DE LLORET DE MAR: fons documental de l'Escola del Gremi d'Hotelers de Lloret de Mar (1991 a 2002).

—Sr. Jordi ROCAS i PALAU: documentació sardanística; particel·les i programes (1960 a 1980 circa).

—Sr. Pedro GIL CUTILLAS: recull de premsa i (1966 a 1970) i poema sobre la Dona Marinera (2003).

2004 (gener a setembre)

—CONGREGACIÓ DE LES GERMANES DE LA IMMACULADA CONCEPCIÓ DE MARIA: *Recuerdos 1936-1939 Lloret de Mar* de la germana Sor Marie Xavier Girardon (f) (1936 a 1939).

—Sr. Agustí Maria VILÀ i GALÍ: fons documental de la família Vilà i Galí; ponències i apunts de les 3es Jornades d'estudis catalanoamericans (f) (1988); traducció dels quaderns de memòries de la germana Sor Marie Xavier Girardon de la Congregació de la Immaculada Concepció de Maria (f) (1936 a 1939).

—Sr. Josep BERNAT i MONTERO: partitura manuscrita de la sarsuela en tres actes *La Bella Dolores* amb música de Melcior Montero i Vert, llibret de Joan Baptista Bernat i Esteve Fàbregas i harmonització moderna de Josep Bernat i Montero (1944 i 2004); *Las Glorias del Pueblo*, composició poeticosatírica del cercle *La Talia Lloretenca* (f) (1935 circa).

—Sra. Pepita CARDONA i AUSTRIK: diversos carnets: Unió de Rabassaires i altres cultivadors a nom de Carles Cardona i Tomàs (1936); Casino Industrial de Lloret a nom de Carles Cardona i Tomàs (1934) i de Jaume Massó i Martí (1922); *Círculo Lloretense* a nom de Jaume Massó i Martí (1940).

—AMICS DE LA SARDANA DE LLORET DE MAR: fons documental de l'entitat (1956 a 2003).

—Sr. Joan DOMÈNECH i MONER: prospectes i cartells d'activitats culturals locals (1969 a 1983).

—CONFRARIA DE PESCADORS DE LLORET DE MAR: fons documental de l'entitat (1935 a 1995 circa).

—Sr. Josep Maria RAMÍREZ I BURGADA: prospectes promocionals de l'estudi de disseny i publicitat lloretenc *Caramba!*

—Sr. BLANCH: prospecte de l'aplec a l'ermita de les Alegries (f) (1948).

—Sr. Salvador OBOLS i COMAS: butlletí de l'Obreria de Santa Cristina de Lloret de Mar, diversos números (1998 a 2004)

—Sr. Àngel MARTÍNEZ de LAGUARDIA: fons documental familiar: diverses capses (circa 1800-1980). Col·lecció de llibres i monografies locals, *Gaceta Numismàtica*, *Pyraeae*, *Quaderns de la Revista de Girona*, *Lloret Gaceta*, *Cala Trons* (1990-2004); recull de premsa sobre Lloret i prospectes turístics (1965 a 1970 circa).

—Sra. Maria Assumpció COMAS i MORÉ: fons de fotografies produït per la mateixa donant. Recull activitats públiques de tot tipus (esportives, culturals, socials, polítiques) esdevingudes a Lloret de Mar (1990 a 2003 circa); fotografies: tres positius en blanc i negre amb paisatges de Cala Banys, una a mar i dues a terra amb el besavi i l'oncle d'Anna Rosa Fàbregas i Rebollo (1900 circa; còpia moderna).

Intervencions realitzades a diversos fons documentals

La implicació en el nou projecte d'OIAC

Per tal d'apropar i millorar el servei municipal que es dona a la ciutadania, s'està impulsant el projecte d'obertura d'una Oficina d'Informació i Atenció al Ciutadà —OIAC—.

L'objectiu principal d'aquest nou servei és facilitar la relació entre els ciutadans i l'Ajuntament, i aconseguir una atenció integrada (presencial, telefònica i telemàtica) totalment orientada a les necessitats dels lloretencs.

La creació d'aquestes oficines sol ésser el punt de partida d'una reestructuració de les organitzacions, partint dels criteris de simplificació de la tramitació, transparència en el desenvolupament i agilitat en la gestió, la qual cosa implica un replantejament de serveis, de circuits documentals, etc.

Evidentment, no és fàcil assolir els objectius que s'han apuntat i, per això, s'han creat un seguit de comissions que permeten una major coordinació entre els diferents serveis municipals. A partir de la nostra experiència en l'organització documental, hem procurat col·laborar en la codificació dels diferents òrgans administratius i en la codificació dels diferents tràmits administratius.

Codificació i reorganització dels fons documentals

El quadre de fons d'aquest Servei d'Arxiu Municipal està estructurat d'acord amb les orientacions donades pel Servei d'Arxiu de la Generalitat de Catalunya. A partir d'aquesta classificació, s'ha codificat cadascun dels fons per tal de poder-los identificar amb molta més facilitat.

Com a conseqüència d'aquesta codificació, s'han reestructurat i revisat els inventaris de descripció dels fons i els fitxers informàtics corresponents. En aquesta actualització, s'ha procurat que l'estructura de descripció i la identificació dels camps d'informació es facin d'acord amb la Norma Internacional General de Descripció Arxivística —ISAD (G)— i seguint les pautes marcades al manual del mètode de descripció del sistema AIDA, elaborat per l'Arxiu Municipal de Barcelona. Sens dubte, a partir d'aquesta homogeneïtzació es podrà aconseguir, d'una banda, una major facilitat a l'hora d'intercanviar informació entre els diferents fitxers informàtics de la nostra aplicació —GIDAM— i, de l'altra, una millor estructuració i presentació de la informació visualitzada a través de la pantalla. A mitjà termini, confiem que bona part d'aquesta informació també es pugui consultar a través de la xarxa d'internet.

Nou equipament informàtic per als usuaris del Servei d'Arxiu

Durant el mes de juny se'ns va proporcionar un ordinador i un lector de microfites per a la sala de consultes. Al nou PC s'hi ha instal·lat l'aplicació GIDAM, que permet als usuaris fer cerques informàtiques a més de 40 bases de dades que descriuen els diferents fons documentals i, a més, poden imprimir els llistats corresponents. Igualment, els investigadors podran consultar, a través d'aquest equip informàtic, les aplicacions que permeten una lectura digitalitzada dels fons de la Parròquia de Sant Romà, del fons de la Pabordia del mes de novembre i del fons de la família d'Agustí Mª Vilà i Galí.

Codis del quadre de fons

- 100.- Fons de l'administració municipal.
- 200.- Fons de l'administració autònoma i perifèrica de l'Estat.
 - 201.- Juliat de pau.
- 300.- Fons d'institucions.
 - 301.- Hospital de Lloret de Mar.
 - 302.- Clínica Mental "Torre Campdera".
- 400.- Fons religiosos.
 - 401.- Parròquia de Sant Romà.
 - 402.- Obreria de Santa Cristina.
 - 403.- Confraria de Sant Pere del Bosc.
 - 404.- Pabordia del mes de Novembre.
- 500.- Fons patrimonials.
 - 501.- Tomàs i Maig.
 - 502.- Conill.
 - 503.- Sardà — Forest.
 - 504.- Conill — Durall — Surís.
 - 505.- Guinart — Ball-Ilatinas — Xiberla.
 - 506.- Coll.
 - 507.- Macià.
 - 508.- Bernat.
 - 509.- Fauria.
 - 510.- Martínez — Passapera.
 - 511.- Vilà.
 - 550.- Diverses famílies:
 - 1.- Rodés.
 - 2.- Guitart — Domènech.
 - 3.- Sala i Maig.
 - 4.- Rodés — Durall.
- 600.- Fons personals.
 - 601.- Mossèn Pere Torrent.
 - 602.- Jesús Pau i Soler.
 - 603.- Germinal Ros i Martí.
 - 604.- Guillem Paílhez (a) Sanderé.
 - 650.- Diverses personalitats:
 - 1.- Agustí Font i Surís.
 - 2.- Canonge Domènech.
 - 3.- Pau Conill.
 - 4.- Víctor Conill.
- 700.- Fons d'entitats i associacions.
 - 701.- Casino Industrial.
 - 702.- Casino lloretenc / Club Marina "Casinet"
 - 703.- Confraria de pescadors.
 - 704.- FET y de las JONS.
 - 705.- Cambra agrària.
 - 706.- Gremi d'hotelers de Lloret de Mar.
 - 750.- Diverses entitats:
 - 1.- Centre Catòlic.
 - 2.- Socors mutus "Sant Sebastià".
 - 3.- Centre d'Unió Republicana.
 - 4.- Cooperativa Obrera de l'Edificació.
- 800.- Fons comercials i d'empreses.
 - 801.- Sociedad cooperativa Unió Lloretense.
- 900.- Col·leccions factícies.
 - 910.- Pergamins.
 - 920.- Cartells i fulletons.
 - 930.- Goigs.
 - 940.- Microfilms.
 - 950.- Cartes nàutiques.
 - 960.- Imatge fixa.
 - 970.- Documents audiovisuals.

Els nous instruments de descripció

Des de finals del 2003, aquest servei d'arxiu ha elaborat els instruments de descripció següents:

• Cartells i fulletons.

A les col·leccions de cartells entregades pel Sr. Agustí Mª Vilà i per la Sra. Assumpció Comas s'hi han incorporat altres documents procedents de les donacions, cessions o transferències administratives següents:

Col·lecció Joan Domènech
Fons Amics de la Sardana
Fons Patronat de Turisme
Fons Impremta Municipal
Fons departament de Cultura

• Cartes nàutiques

S'ha fet un catàleg exhaustiu de les cartes nàutiques que es conserven en aquest Servei d'Arxiu Municipal i que procedeixen de les col·leccions següents:

Col·lecció Amorós (cedida per J. Domènech) (26 cartes)
Col·lecció Ball-Ilatinas (29 cartes)

• Confraria de pescadors

Durant l'estiu del 2004, s'ha contractat una persona per tal que fes les tasques d'organització d'aquest fons documental. En aquest mateix número, hi trobareu un article on es detallen les característiques d'aquest fons i el procediment que s'ha seguit per a l'organització i descripció correctes. El resultat final ha estat un inventari ben detallat que abraça 150 unitats d'instal·lació, 17 metres lineals de prestatgeria i 2.626 registres informàtics.

• Amics de la Sardana

Després de la cessió documental que van fer els Amics de la Sardana, es va inventariar minuciosament la documentació que va ingressar a les nostres instal·lacions. En aquest cas, la documentació ocupà 30 unitats d'instal·lació, 3 metres lineals de prestatgeria i 254 registres informàtics.

• Guillem Pailhez (a) Sanderé

També s'ha organitzat i inventariat la documentació d'aquest músic i compositor de sardanes, establert a Lloret a partir dels anys seixanta. Aquest fons ens ha ocupat 18 unitats d'instal·lació, 1,8 metres lineals i 104 registres informàtics.

Totes aquestes descripcions, conjuntament amb les que ens arriben a través de les transferències documentals de les oficines municipals, fan que el Servei d'Arxiu disposi, actualment, de més de 65.000 registres de documents i expedients amb la seva descripció informàtica corresponent: l'assumpte general, el nom de l'interessat, la data d'actuació, descriptors específics, dades de localització... Tota aquesta informació ens permet una ràpida localització del document i, a més, ens facilita la gestió i el control global de tots els fons que conformen l'Arxiu Municipal.

Nous reptes, nous projectes

Creació d'un arxiu central al servei d'urbanisme i medi ambient

enguany, el Servei d'Urbanisme i Medi Ambient s'ha traslladat a unes noves dependències situades a la carretera de Vidreres, n. 8-10. Aquest departament genera i conserva un gran volum de documentació administrativa (obres majors, obres menors, planejaments urbanístics, activitats...) que s'ha de poder tractar i organitzar amb criteris arxivístics per tal d'afavorir l'eficàcia i l'eficiència de l'Administració i per tal d'evitar possibles pèrdues i demores d'informació.

Amb aquests objectius, s'ha previst crear un espai, a les noves dependències, on es pugui instal·lar l'arxiu central d'Urbanisme i Medi Ambient (on es custodiarà la documentació administrativa amb una antiguitat d'entre 2 i 10 anys); i, per això, s'està treballant en un projecte d'adequació i habilitació d'aquest espai, i en una proposta d'organització documental que permeti el control bàsic de tots els expedients administratius generats per aquest departament.

Adequació d'un arxiu audiovisual

Volem, d'aquí a poc temps, tenir posades les bases per a la formació d'un arxiu audiovisual que sigui capaç de recollir, conservar i servir totes les pel·lícules o cintes sonores vinculades a la nostra població. En aquest projecte, es compta amb la participació i l'assessorament tècnic de Televisió de Lloret, atès que ha de ser un dels ens principals que ha de proveir-nos de documentació audiovisual.

Recentment, s'han fet visites a diferents centres d'arxiu que ja han impulsat i organitzat aquestes seccions documentals; així, s'ha pres model dels sistemes de gestió, de les instal·lacions, del tractament tècnic... Confiem que, a mig termini, tot aquest projecte pugui ser una realitat.

Microfilmació i digitalització de nous documents

La consulta periòdica de determinats documents històrics comporta un dany irreparable per a la seva conservació correcta i és per aquest motiu que s'ha previst la microfilmació i digitalització de la documentació següent:

- Padró municipal de 1808. (7.1.1)
- Padró municipal de 1832. (7.1.2)
- Padró municipal de 1824. (7.1.3)
- Padró municipal de 1828. (7.1.4)
- Padró municipal de 1828. (7.1.5)
- Diari "El Lloretense" (1885 – 1886)
- Diari "El Iris" (1886)
- Diari "El Distrito Farnense" (1893 – 1898)
- Diari "El Porvenir" (1896 – 1897)
- Diari "Aires Lloretencs" (1933 – 1936)

Restauració del llibre d'actes de la universitat de Lloret de Mar

Malauradament, l'ús i la manipulació que s'ha fet al llarg del temps d'un dels llibres més importants del nostre municipi, *Llibre del regiment y determinacions del Concell de la Universitat de la Vila Lloret (1708–1807)*, n'ha comportat el progressiu deteriorament, que es pot constatar en el desllom d'alguns plects documentals, en la manca de la contracoberta, en la fragilitat d'alguns dels fulls. Així, per tal d'evitar que en continuï avançant la deterioració, es fa necessària una intervenció decidida que consolidi i restauri les parts més danyades d'aquest llibre i, per això, s'ha previst que ben aviat s'iniciïn els treballs d'estudi i restauració d'aquest històric manual d'acords municipals.

Parlem de...

El sistema d'ingrés documental a través de transferències administratives

D'acord amb l'article 32 de la Llei 10/2001 d'arxius i documents, aquest Servei d'Arxiu és el responsable de definir, implantar i mantenir el sistema de gestió de la documentació administrativa. Per tant, el Servei d'Arxiu també és responsable de definir el sistema de transferències de documentació administrativa als dipòsits d'arxiu.

Cal tenir present que prop del 90% dels ingressos documentals de l'Arxiu Municipal provenen de la documentació generada per les oficines administratives i, per aquest motiu, una de les màximes prioritats d'aquest servei és controlar i regular aquesta arribada massiva de documentació per tal que els ciutadans o els mateixos treballadors municipals la puguin consultar de manera ràpida i eficient.

És per això que, en aquest Servei d'Arxiu tenim establert un procediment que ens permet identificar i controlar cadascuna de les transferències documentals. Aquest procediment, en els seus aspectes més generals, està recollit en el Reglament del servei d'arxiu i, entre altres coses, ens indica el següent:

- Cadascuna de les unitats administratives de l'Ajuntament, així com els organismes autònoms i les empreses que hi estan vinculades, transferiran periòdicament la seva documentació al Servei d'Arxiu, sempre que la tramitació administrativa ja hagi finalitzat. Mentrestant, la documentació haurà de ser custodiada per les unitats productores.
- La documentació es transferirà d'acord amb el calendari establert pel Servei d'Arxiu. En qualsevol cas, la documentació que superi els 30 anys d'antiguitat haurà de ser custodiada pel SdA, llevat d'aquells casos concrets en què ho determini el Ple de la corporació, amb informe previ de l'arxiver municipal.
- La documentació desordenada, barrejada o deteriorada no serà admesa per a la seva custòdia pel SdA, llevat que hi consti una diligència específica del cap de la unitat productora, o del secretari de la corporació, en substitució del primer, indicant-ne el caràcter incomplet, la manca concreta d'algun element constitutiu i les raons que ho han motivat.
- La documentació transferida al SdA ha d'anar acompanyada del formulari de transferència corresponent que les unitats remitent ompliran en base a la normativa que estableixi el SdA.
- El SdA comprovarà si la documentació transferida es correspon amb la indicada en el formulari. En el cas que no s'ajusti a les normes establertes pel SdA, que la seva descripció no sigui suficientment detallada o que contingui algun tipus d'error o omissió, o que la seva instal·lació no fos la correcta, es retornarà la documentació al servei que la trameta indicant les deficiències per escrit. No se n'admetrà l'ingrés al SdA fins que no s'hagin corregit aquestes deficiències.

No obstant això, per als aspectes més precisos de la transferència de documents, el Servei d'Arxiu estableix el procediment següent:

1. La unitat administrativa sol·licita poder fer una transferència de documentació.
2. El Servei d'Arxiu atorga un número de transferència (per ordre correlatiu) i crea un fitxer informàtic per tal que la unitat administrativa pugui introduir les dades de la documentació que vol transferir. En el mateix fitxer ja es defineixen les dades corresponents al servei, a la secció i a la unitat administrativa que vol enviar la documentació.
3. Les unitats administratives omplen, des de la seva oficina, les dades del fitxer informàtic i avisen quan n'han acabat la relació. És imprescindible que facin una descripció de cadascun dels expedients administratius que volen remetre a l'Arxiu Municipal.
4. Des del SdA es controla que s'han introduït correctament totes les dades en el fitxer informàtic.

5. El SdA s'encarrega d'avisar la brigada per tal que vagin a buscar les capses de documentació i les transportin, en cistelles adequades, cap al dipòsit de l'Arxiu Municipal.
6. Les unitats administratives, a partir del fitxer informàtic, poden imprimir-se un full de transferència provisional.
7. Quan la documentació arriba a l'Arxiu es comproven les dades reals de la documentació transferida amb les dades informàtiques que figuren en el fitxer.
8. A partir del full de transferència provisional s'atorga a la documentació el n. de mòdul i el n. d'unitat d'instal·lació.
9. La mateixa aplicació informàtica permet imprimir les etiquetes per a les capses d'arxiu (on figura el n. de mòdul i el n. d'unitat d'instal·lació).
10. Un cop repassada, comprovada i etiquetada tota la documentació, es trasllada als dipòsits de l'Arxiu.
11. Des del SdA s'imprimeixen tres còpies del full de transferència, que han de signar el cap de l'àrea administrativa i el responsable del Servei d'Arxiu.
12. La informació del fitxer omplert per les unitats administratives s'importa al fitxer de dades de l'inventari general de l'Arxiu i així es pot consultar a través de la nostra aplicació GIDAM.

Tot i l'aparent complexitat, és un sistema senzill que ens permet un control molt rigorós de tota la documentació administrativa que ingressa a les nostres dependències.

La base fonamental d'aquest sistema és l'aplicació informàtica elaborada des del programa File Maker.Pro. Aquesta aplicació facilita l'entrada de dades a les unitats administratives i, a més, ens permet el tractament i la importació d'aquestes dades cap a l'aplicació informàtica GIDAM, que gestiona i controla tots els fons documentals d'aquest Servei d'Arxiu.

Una altra de les bases principals d'aquest sistema és el formulari de transferències, que té quatre objectius fonamentals: en primer lloc, deixar constància escrita que una determinada documentació s'ha traslladat al dipòsit del Servei d'Arxiu. Segonament, ser un instrument de gestió administrativa que ens permeti el tractament arxivístic de la documentació (especialment per a la tria i l'eliminació). En tercer lloc, ser una eina fonamental per a la recerca i la descripció documental perquè el continu creixement de la documentació administrativa que es transfereix al Servei d'Arxiu dificulta l'elaboració d'instruments de recerca tradicional. I, finalment, ser també un instrument que, mitjançant la signatura del cap de l'àrea administrativa i del responsable del Servei d'Arxiu, ens deixi constància escrita del tràspàs de responsabilitat en la cura i la custòdia de la documentació transferida al Servei d'Arxiu.

Només d'aquesta manera podem afrontar amb garanties el control i l'organització d'aquesta gran quantitat de documentació administrativa que arriba anualment a les nostres dependències.

L'obra poètica de Pere Serafí

L'any 1998 vaig participar en un programa de conferències proposades per l'Ajuntament de Lloret de Mar amb el títol de *Coneguem el nostre patrimoni*. El tema que se'm va proposar va ser *L'església parroquial de Sant Romà de Lloret de Mar. De l'estil gòtic a la reforma modernista*.

Amb la informació familiar de què disposava pel fet que el nostre oncle, el canonge Vilà, havia estat el promotor de la restauració del temple parroquial esdevinguda entre els anys 1912 i 1924, complementada amb la consulta d'estudis fets sobre el gòtic tardorenc i sobre l'arquitectura modernista de final de segle XIX i inicis del XX, vaig preparar la meua dissertació.

Tot seguit vaig completar la informació recollida per a aquella ocasió amb una altra de referida al temple mateix, posant un interès especial en l'estudi de l'actuació dels pintors Pere Serafí i Jaume Fontanet en la realització del retaule de l'altar major, retaule que data de mitjans del segle XVI.

Actualment els lloretencs tenim un coneixement força complert de l'obra pictòrica de Pere Serafí i Jaume Fontanet per la literatura que sobre aquesta qüestió s'ha publicat, però molt especialment gràcies a la mostra *Custòdia*, que fa uns mesos s'ha ofert a lloretencs i forasters. L'obra lloretenca dels dos pintors, un cop restaurada gràcies a l'interès posat per la Parròquia i la professionalitat del personal dels tallers de restauració de la Generalitat de Catalunya, ha estat exposada a l'Antic Sindicat.

Il·lustració extreta de SERAFI, Pere: *Poesies Catalanes*. Edició crítica de Josep Romeu i Figueres. Editorial Barcino. Barcelona. 2001.

Però Pere Serafí va destacar en una altra faceta, a més de la de pintor, la de poeta, segurament poc coneguda pels lloretencs i que, segons els especialistes que n'han estudiat l'obra, ens parla d'un Pere Serafí que va ser un dels millors poetes catalans de l'època. És el poeta català que sobresortí més del segle XVI.

Han estat molts els autors que s'han ocupat de Pere Serafí, més com a poeta que com a pintor. La seva doble faceta ha fet que alguns autors hagin arribat a suposar que es tractava de dos personatges diferents, suposició que s'ha demostrat errònia. Algun historiador el descriu com un grec arribat potser d'Itàlia i després catalanitzat fins al punt d'esdevenir un dels poetes locals més coneguts de la segona meitat del segle XVI.¹

L'obra poètica de Pere Serafí és motiu de bon nombre de comentaris d'autors que l'han estudiada. Uns reconeixen el mèrit de la seva poesia, on troben l'expressió de la bellesa de la llengua del gai saber, que tant van cultivar els nostres avantpassats o van admirar el savis de França, Itàlia, etc.² Altres ens diuen que és el poeta més inspirat d'aquella centúria.³ També hi ha qui creu veure en el poeta un trobador ressagat, atès que Pere Serafí, tot i ser un poeta del segle XVI, s'acosta més al vells cantors que no pas als valencians Joan Roís de Corella o Jaume Gasull i Almenar. Hi influeixen en autors castellans de l'època (Garcilaso i Fra Luís de León) així com també d'altres com Petrarca i Ausiàs March; però alhora reconeixen que les seves poesies són les millors del segle XVI.⁴ Al costat dels autors esmentats hi ha qui remarca que la llengua de Pere Serafí és lluny d'ésser un català pur per culpa dels castellanismes que sovint empra i incideixen a rebaixar la categoria poètica de Serafí, sense que això no sigui motiu per tenir en compte els seus mèrits, sobretot sabent que som al segle XVI.⁵

Pere Serafí també va escriure una *Art poètica* en llengua castellana, obra que de moment es considera desapareguda.

L'obra poètica de Pere Serafí la trobem resumida en el permís reial de 27 de març de 1564 per a la publicació de les seves obres, i en el contracte signat, al cap de més d'un any, el 16 de juny de 1565, davant notari, amb Jeronimo Galcerán Serapio de Sorribes i el mercader Francesc Creus.

El permís reial, atorgat per Felip II, en una estada a la població de Vilafranca del Penedès, és per a l'estampació d'una *Arte poeica en romance castellano y otros dos libros de sonetos y otras rimas en diversos sujetos, el uno en romance castellano y el otro en lengua catalana*, que en el contracte esmentat consta com a *Art poètica dirigida al rei i de la Silva de diverses obres de poesia, e altre llibre de obres catalanes*.⁶

1. AINAUD DE LASARTE, Joan, "La pintura del segle XVI i XVII", dins FOLCH I TORRES, Joaquim, *L'art català*, II, Ed. Aymà, SA, Barcelona, 1958, p. 82.
2. TORRES AMAT, Félix, *Memorias para ayudar a formar un Diccionario Crítico de los Escritores Catalanes*, (Barcelona, 1836), Curial, documents de cultura - facsímils - Barcelona-Sueca, 1973, p. 597-508.
3. COMERMA VILANOVA, Josep Pere, *Història de la Literatura Catalana*, Ed. Políglota, Barcelona, 1924, p. 276.
4. COMERMA VILANOVA, Josep Pere, *op. cit.* i OLWER, L. Nicolau D', *La Literatura Catalana. Perspectiva general*. Publicació de *La Revista*, Barcelona 1917, p. 96-97.
5. RIQUER, Martí de, *op. cit.*, p. 475.
6. ROMEU I FIGUERES, Josep, "Poemes en castellà atribuïbles a Pere Serafí", *Boletín de la Real Academia de Buenas letras de Barcelona (BRABLB)*, XXXVI, 1975-76, p.133 i 200, d'acord amb informació extreta de Josep M. MADURELL MARIMON, "Algunas antiguas ediciones barcelonesas de libros (1502-1704) dins *BRABLB*, 1951-52, p. 140 i 161, doc.

D'aquesta trilogia només es conserva la darrera de les obres esmentades, la qual va sortir dels tallers de Claudi Bernat el dia 2 d'agost de 1565⁷; el llibre acaba amb 18 sonets d'amor, de concepció petrarquesa, un cert nombre amb estrambot, i quasi tots acròstics, dedicats a dames de l'alta societat, el noms de les quals es conforma amb les primeres lletres dels versos del sonet dedicat a cadascuna de les dames.⁸ Transcrivim, a tall d'exemple, el primer dels 18 sonets:⁹

Dir lo que sent de vós, divina dama,	D
Oint y vist lo vostre practicar,	O
No puch dexar de plenament parlar	N
A tots mostrant vostra valor y fama:	A
Y la virtut major qu'a vós recama	Y
Sent qu'és bondat de casta conservar,	S
Ab cor sencer volén ser exemplar	A
Benignament, puix Deu de si us inflama.	B
En dir après vostres habilitats,	E
Lustrós saber no sé com bastaria	L
Comptar jamés sos tractes tant alçats	C
Aquell Senyor de l'alta hierarquia	A
Mostrar sols pot, quins són vostres tractats,	M
Puig hom mortal comptar-los no poria	P
Sols un dia.	S

Aquests sonets i altres poemes i madrigals menys explícits quant als destinataris donen a entendre que Pere Serafí era un bon coneixedor de l'alta societat barcelonesa. Això ens mostra que el pintor-poeta sent la curiositat de relacionar-se amb aquella societat, no solament pel que fa als possibles negocis professionals que aquelles relacions li poguessin proporcionar, sinó també en la complaença en el comportament d'un grup social que procurava fer de l'oci un conreu de l'esperit i de les bones maneres. Els disset sonets acròstics són dedicats a dames concretes d'aquells ambients.¹⁰

Quant a l'obra en llengua castellana no impresa, com hem dit, ens hem de referir al treball de recerca portat a terme per Josep Romeu i Figueres del cançoner musical de Pere Alberch Vila, personatge nat a Vic el 1517, organista de la seu de Barcelona.

Segons l'autor de l'estudi Felip II atorgava, el 23 de desembre de 1559, de Toledo estant, llicència i facultat a "Pedro Vila, canónigo de Barcelona", per imprimir algunes de les seves obres, no prou especificades en el document, de "canto llano y de misas, motetes y madrigales" de la seva invenció.

De l'edició dels madrigals de Pere Alberch Vila, a càrrec de Jaume Cortey, només se'n conserva un quadern corresponent a la veu "d'altus", dels quatre, almenys, de què constaria la col·lecció completa. I encara, per a més malastruga, aquest quadern únic ha perdut fulls a l'interior i en manca el final; l'exemplar es conserva a la Biblioteca de Catalunya, (M.49).¹¹

- 20; "Licencias reales para la impresión y venta de libros (1519-1705)", *Revista de Archivos, Bibliotecas y Museos*, v. LXXII 1-2, 1964-65, pg. 126, nota 40; "Pedro Nunyes y Enrique Fernández, pintores de retablos, *Anales y Boletín de Museos de Arte de Barcelona*, v. II-3, juliol 1944, p.16. nota.10.
7. ROMEU I FIGUERES, Josep, *op. cit.*, p. 200.
8. GRAU, J. M., i RUBIÓ I ORS, J., "Col·lecció de obres antigues catalanes, escullides entre les dels nostres millors poetes", *Obres poètiques de Pere Serafí*, Estampa de Joseph Turner, Barcelona, 1840, p.100-111.
9. *Ibidem*, p. 100.
10. ROMEU I FIGUERES, Josep, *op. cit.*, p. 154.
11. ROMEU I FIGUERES, Josep, *op. cit.*, p. 145-147.

En el recull musical de Pere Alberch Vila trobem també tres textos acròstics, anònims i en castellà, al·lusius a dues dames, probablement pertanyents a la societat a la qual ens acabem de referir: els núms. 2 i 53, dedicats a Leonor Guinarda i el núm 27 a Donna Contesina; en reproduïm dos tot seguit:

A Leonar Guinarda:	
Los graves pensamientos	L
En que m'ha puesto cruel señora mía,	E
Otro sino'l morir dells s'alcança	O
No puede la speranza	N
Obrar con desesper'en tal porfia	O
Razón faltando, faltan los cimientos;	R
Guiar n'és posibl'al fin sin confianza	G
Una tan buena danza.	U
Y, gloria y demás que promeñas,	Y
Nacieron y en un punto s'acabaron	N
Allí do no pensaron.	A
Rendido m'an tus mañas y porfias.	R
Do, viéndom'en tan baja y triste suerte	D
Aborresco el bivir, llamo la muerte.	A
A Donna Contesina	
Dama qu'entre dama soys prima,	D
Otra divina Laura celebrada,	O
Nacida para siempre ser nombrada	N
Noble y hermosa y d'honestidad la cima	N
A do virtud tiene l'assiento y clima	A
Cantando, y aun tañiendo, comparada	C
Otra syrena dulce y esmerada,	O
No pasa'l mundo, mas del cielo estima	N
Tal que natura humana casi es divina	T
En ser al mundo voz con tal concierto,	E
Según las gracias vemos son perfectas	S
Y s'el qu'os viere va d'amores muerto,	I
No's maravilla, pues que siempr'afina	N
Amor en vuestros ojos sus saetas.	A

A banda de constatar que en aquests tres madrigals s'estableix una mateixa línia de composició que Pere Serafí en català en els poemes dedicats a dames, composant els seus noms amb les tres primeres lletres dels versos, l'autor de l'estudi analitza altres aspectes tant d'aquests tres madrigals com d'altres composicions i arriba a la conclusió que una part de la Silva, o almenys de la producció castellana de Pere Serafí, pot ésser identificada amb onze poemes castellans inclosos en l'edició d'Odes o Madrigals del gran compositor i organista Pere Alberch Vila.

Basant-nos, a partir d'aquí, en l'estudi i la comparació dels gèneres, els temes i motius, les fonts, la construcció poemàtica, l'expressió gramatical i la poètica, l'estil i l'esperit petrarquesc, ha estat possible d'identificar, creu l'autor, unes altres vuit composicions de les quals dues són traduccions de poesies de Petrarca.

L'autor, en una part del seu resum, diu que, a judicar pels onze poemes que creu haver identificat, la poesia castellana de Pere Serafí es caracteritza, entre d'altres trets, pel relatiu escàs domini del castellà i per la poca destresa en el llenguatge poètic, probable conseqüència d'un aprenentatge llibresc i artificios, no pas natural. Aquests i altres fets paral·lels, que demostren en definitiva una clara inseguretat de l'autor, i les dades cronològiques conegudes fan suposar que la producció castellana correspon a les primeres temptatives de Pere Serafí.

El gruix de la producció catalana de Pere Serafi sens dubte ha d'ésser posterior a la castellana, com es desprèn de les esmentades dades i del fet que és més segura en la composició, en general, i quant a la llengua, en particular. Per si això encara fos poc, és palès que la influència indicada hi és més assimilada, gairebé fosa en la substància poètica de l'autor, el qual, a més, entremig ha recorregut a d'altres fonts del petrarquisme de l'època i ha eixamplat el seu camp d'experiències assegurant-ne un resultat millor.¹²

Un altra faceta que cal considerar en Pere Serafi és l'afeció que sentia per la música, que es fa palesa a través de detalls i testimonis diversos referents al seu entorn familiar, a al·lusions a l'art musical dins la seva obra i a la seva col·laboració fins ara coneguda al cançoner de Pere Alberch Vila. En el primer cas, recordem que consta en l'inventari dels seus béns, ordenat per la seva vídua el 1568, l'existència a casa seva d'un cert nombre d'instruments musicals, la qual cosa suggereix unes determinades aficions i habilitats i al mateix temps un clima domèstic propici al conreu musical. Probablement ajudat i estimulat per aquestes circumstàncies i pel pare, el fill sortí organista i prestà els seus serveis com a tal a l'església del Pi. Pel que fa a les al·lusions musicals dels poemes, recordem el *Cant de amors* núm. 40, on és celebrada la gràcia del cant d'una dama i les seves habilitats per tocar instruments que pot ésser molt bé la dona Contesina de l'acròstic que hem reproduït. Dintre d'aquesta mateixa faceta cal assenyalar la seva vasta producció de poesia religiosa, d'entre la qual reproduïm *Copla sparsa en lahors de nostra Senyora*, en títol de música.

Quant a la col·laboració del nostre poeta al cançoner musical al·ludida més amunt com a fet provat i conegut de temps, ja sabem prou que es reduïa a la inclusió parcial de *un desesperat de amor. Qui vol oír la gesta...*, a la qual Pere Alberch Vila posà música, segurament basant-se en una antic tema popular a Catalunya i concretat en el refrany *La farindondon amb que el compositor feu precedir el poema del nostre autor*.¹³

Cant de amors.¹⁴

Puig vostre **cant**, gentil senyora mia,
Ab son acord pot fer dolç tot l'amarch
Cantant del gran Poet Ausias March
Quan dix d'amors ab destra fantasia:

Yo viu uns ulls aver tan gran potença
Y'l més avant comés en son tractat,
Y en tal dolçor restí pres y lligat
Que set libert no tinch james creença.

Hont jo dire, mogut per excelença,
Sentí una veu que te tal potestat
ab **son cant bell de tanta magestat**
Que vida y mort pot dar sa conexença:

Prometent pler ab càntich de dulçura
Y en samps dolor d'anima y cors forçar,
Lo paradís al mon fer contemplar
Y dels inferns sentir la pena dura.

Tornada

Y axí suplich, angèlica figura,
Qu'ab **cantich dolç** me vullau consolar,
Car sino o feu per mi's pot ordenar
Cantichs de morts per ma desventura.

Cobla sparça
En lahors de Nostra Senyora, en títol de la música.¹⁵

Verge sens par, electa del alt Pare
Qu'els cels formà y ensemps la mar y terra,
Quant per finir la nostra mortal guerra
De son Fill car volgué que foseu mare!

Y en grans vituts donà us tal concordància
Qu'és sempre igual en vós **dolça harmonia,**
y ab instruments los àngels nit y dia
Càntan al só de vostra consonància.

Hon vos direm de **música Senyora,**
Alta finor que'ls cels y món decora.

Aquestes notes van ser preparades arran de la conferència que vaig pronunciar; al començament foren el resultat d'una prospecció del que s'havia publicat sobre el tema, com es pot veure per les nombroses notes a peu de pàgina. Posteriorment, l'any 2001, es va publicar el llibre *Pere Serafi, Poesies Catalanes*, edició crítica a càrrec de Josep Romeu i Figueras (Editorial Barcino), llibre al qual el lector interessat pot recórrer per completar la informació d'aquest modest resum de l'obra poètica de Pere Serafi (obra consultable a l'Arxiu Municipal de Lloret de Mar). Aquest mateix autor va publicar "Poemes en castellà de Pere Serafi", que es va publicar al *Boletín de la Real Academia de Buenas letras de Barcelona*, v. XXXVI, 1975-1976.

Agustí Ma. Vilà

Il·lustració extreta de SERAFI, Pere: *Poesies Catalanes*. Edició crítica de Josep Romeu i Figueras. Editorial Barcino. Barcelona. 2001.

TREBALLS FETS AMB DOCUMENTACIÓ DE L'ARXIU MUNICIPAL

Eleccions municipals a Lloret de Mar: 1931, 1933 i 1934.

Autor: Miguel Ernesto Gracia Moreno

Treball per a l'assignatura de 2n. Cicle de la titulació d'història: Arxius i fonts documentals, impartida a la Universitat de Girona.

Tutor: Josep Clara

Hi ha una còpia d'aquest treball a l'Arxiu Municipal de Lloret de Mar a disposició dels qui el vulguin consultar.

El dia 1 de Juliol vaig començar a donar forma al que seria el treball que posaria punt i final als meus estudis d'Història a la Universitat de Girona i que em permetria obtenir el, tan i tan desitjat, títol de llicenciat. És un treball que tracta les eleccions municipals a Lloret de Mar en una època tant important com la segona República (1931-1939), però sense aprofundir-hi massa, ja que la finalitat del treball és mostrar al lector tota la informació que hauríem de consultar per poder fer un treball en profunditat sobre les eleccions municipals en el període anteriorment esmentat.

Les eleccions són un instrument polític molt important per a la nostra societat —encara que de vegades no ho semblen—, però molt modern, ja que tot just es van posar en pràctica al segle XIX, després de la victòria revolucionària de la burgesia francesa, primer, i de les burgesies de la resta de països d'Europa, després. A Espanya és al 1812 amb la Constitució de Cadis, més coneguda com la Pepa, que queda instaurat un règim democràtic liberal; des d'aquest moment i fins a la instauració de la Segona República el sistema electoral espanyol ho és tot menys democràtic. El 12 d'abril de 1931 tenen lloc les primeres eleccions municipals republicanes, que donaran la victòria a l'esquerra i que provocaran un canvi polític, econòmic i social sense precedent al nostre país. Els tres anys analitzats (1931, 1933 i 1934) reflecteixen plenament el que va ser la Segona República: una època convulsa i difícil d'entendre des del punt de vista polític.

El treball està estructurat en sis punts, quatre de principals i dos de dedicats a la introducció i a la conclusió. Els quatre punts principals estan escollits a mesura que el treball va agafar forma, perquè ens mostren i analitzen la informació que hauríem d'utilitzar per detallar correctament unes eleccions en època republicana. Primerament, vaig decidir fer una introducció on esmento els objectius i allò que vull explicar amb aquest treball. El segon punt el dedico a analitzar com van transcórrer les eleccions municipals en aquests quatre anys: en destaco les anècdotes, els fets més importants, els personatges que hi participaren, els partits polítics... per aquest motiu vaig titular aquest punt **Eleccions municipals a Lloret de Mar**; he de dir que vaig separar la informació per anys.

El tercer punt es titula: **Font 1: La Premsa**, i està dedicat a la informació que es troba a la premsa de l'època durant les eleccions, sempre analitzant la informació dedicada a les eleccions. En aquest punt la informació va ser extreta del diari *Aires lloretencs*, un diari cultural i no pas informatiu. Va ser molt útil perquè hi apareixien una gran quantitat d'anècdotes i informava de fets que van provocar fins i tot la suspensió d'unes eleccions. Això demostra com la premsa és un instrument molt útil per analitzar unes eleccions. En no existir diaris informatius de divulgació diària va ser impossible analitzar la propaganda electoral dels diferents partits polítics.

El quart punt el vaig dedicar al Butlletí Oficial de la Generalitat (BOG) i el vaig titular **Font 2: Butlletí Oficial de la Generalitat (BOG)**; vaig arribar a la conclusió que aquesta font és imprescindible, ja que s'hi troba la informació d'interès per poder portar a terme unes eleccions, però sobretot els censos de població i els resultats.

El cinquè punt titulat: **Font 3: la Bibliografia**, està dedicat a la bibliografia com a font històrica. És un fet evident, però pot semblar que en unes eleccions la bibliografia escasseja, cosa que en aquest cas és certa, però em va resultar molt útil per situar-me en el context, per trobar dates concretes, però sobretot per fer-me una idea del que va ser aquella època políticament.

El sisè punt és la conclusió i com en tota conclusió esmento el que he analitzat, els problemes que hi he trobat, que en aquest cas només va ser la inexistència de premsa i la incompatibilitat d'horaris de la feina i l'arxiu, cosa que hem de fer difícil la realització d'aquest treball. He de dir que un dels objectius d'aquest treball era mostrar-me a mi mateix com les persones que dirigien la política de Lloret de Mar durant la República provenen de les mateixes famílies, directament o de més lluny, que les que ho fan avui dia.

Aquest treball, com es pot veure, és impossible de redactar sense la utilització de la documentació trobada a l'Arxiu de Lloret de Mar. És evident que les dades del BOG, els censos i la resta d'informacions oficials relacionades amb les eleccions només es poden trobar a l'arxiu. A més, la premsa de l'època només pot ser present en un arxiu o en una hemeroteca, aquesta última inexistente a Lloret. Per últim, dir que aquest treball és el principi d'un futur treball que espero fer aviat, on analitzaré més a fons aquestes eleccions i aquesta època convulsa i moguda a la nostra vila, tot destacant l'endogàmia política que pateix la nostra vila des d'aquest període fins als nostres dies. Aquest futur treball, com el d'ara, serà impossible sense l'Arxiu.

Miguel Ernesto Gracia Moreno
Llicenciat en Història

Documentació que correspon a l'expedient d'eleccions municipals de l'any 1931.
Procedència: SdAMLLM.

12. ROMEU I FIGUERES, Josep, op. cit., p. 200-201.

13. Ibidem, p. 191.

14. GRAU, J. M., i RUBIÓ I ORS, J., op.cit., p. 42-43

15. GRAU, J. M., i RUBIÓ I ORS, J., op.cit., p. 130.

EL FONS DE LA CONFRARIA DE PESCADORS DE LLORET DE MAR

El Fons de la Confraria de Pescadors de Lloret de Mar fou cedit oficialment al Servei d'Arxiu Municipal de Lloret de Mar el 30 de juliol del 2004, i després de 525 hores invertides en la classificació i ordenació del fons, s'ha instal·lat en més de 150 unitats d'instal·lació, que ocupen 17 metres lineals. Així mateix s'han confeccionat l'inventari i el quadre de classificació del fons; aquest últim intenta plasmar l'organització originària de la documentació, que havia arribat a les dependències municipals en un bon estat de conservació, però força desorganitzada.

Les tasques han consistit en la desinfecció i neteja de la documentació, descripció de les unitats documentals simples i compostes, numeració i nova instal·lació dins les carpetes situades en caps de d'arxiu. D'aquesta manera s'ha procurat que la documentació estigui en unes condicions òptimes per permetre'n una conservació correcta i fer-la accessible a aquells usuaris interessats. A més, l'inventari i el quadre de classificació permeten la ràpida localització de la documentació. Es pot fer la recerca de la informació o bé a partir de les seccions del quadre de classificació o bé accedint a l'inventari, el qual proporciona la descripció acurada de les unitats documentals simples i compostes.

El productor d'aquest fons ha estat la Confraria de Pescadors de Lloret de Mar, anteriorment, anomenada Pòsit de Pescadors, i la documentació més antiga data de la dècada dels anys trenta del segle XX; tot i que, durant els anys de la Guerra Civil, la producció decau. Les dècades amb un major volum documental són les dels anys cinquanta, seixanta i setanta, dècades en les quals trobem unes sèries documentals ben definides, amb tipologies documentals que persisteixen en els anys. El canvi vindrà amb les dècades dels vuitanta i dels noranta, on apareixeran noves tipologies que substituiran les velles.

Entre la documentació generada per la Confraria, trobem la documentació produïda per les diferents seccions de l'Institut Social de la Marina i per la Delegació Local de Lloret de Mar.

És difícil diferenciar la documentació generada per la Confraria o per la Delegació Local de l'Institut Social de la Marina, ja que alguns anys el delegat local i el president de la confraria eren la mateixa persona. A més, hem d'entendre que l'existència de la Delegació Local de l'Institut Social de la Marina té sentit perquè hi ha una Confraria de Pescadors, ja que funciona com a mutualitat d'accidents, d'assistència benèfica, de pagament de quotes, prestacions de subsidis, inscripcions d'embarcacions, etc. Mentre que la Confraria funcionava com una empresa que agrupava els pescadors, la Delegació Local de l'ISM proporcionava la cobertura sanitària necessària, principalment.

Pel que fa al quadre de classificació del fons trobem les seccions de constitució i govern, amb el reglament i els estatuts de la Confraria de Pescadors de Lloret de Mar; la secció d'administració i gestió, on destaquen les sèries de correspondència; la secció de comptabilitat, poc representativa en quant al volum documental; la secció corresponent a l'Institut Social de la Marina, amb la divisió en els diferents òrgans; la secció de la Seguretat Social, amb les cotitzacions dels treballadors; la secció de comercialització del peix, la de proveïment de combustible, i, per acabar, les seccions de biblioteca auxiliar i imatges.

A diferència de fons d'altres associacions i entitats, no hi ha un gran nombre de llibres d'actes de la Confraria, o unes sèries importants de llibres majors i llibres de caixa. En canvi, destaca en volum les sèries distintes de correspondència.

Imatge de la situació en que es trobava el fons documental de la Confraria de Pescadors abans de la seva organització amb criteris arxivístics.
Data: juny del 2004. Procedència: SdAMLLM. Autor: J. Daban.

La documentació d'aquest fons, permet l'aproximació al funcionament administratiu de la Confraria i conèixer-ne totes les seves competències. La investigació del fons possibilita la realització d'estudis de història social, estudis econòmics, estadístiques de pesca, la importància de la pesca en la societat, malalties i accidents d'aquest col·lectiu professional, evolució de les tècniques de pesca durant el segle XX, entre d'altres.

Un nou fons, doncs, que queda a disposició dels investigadors i dels ciutadans.

Quadre de classificació del fons documental de la Confraria de Pescadors de Lloret de Mar

100 CONSTITUCIÓ I GOVERN

- 110 Estatuts i reglament
- 120 Llibres d'actes
- 130 Actes assemblees

200 ADMINISTRACIÓ / GESTIÓ

- 210 Correspondència
 - 211 Amb federacions de confraries i associacions professionals
 - 212 Amb òrgans i ens de l'Estat
 - 213 Amb òrgans i ens de la Generalitat
 - 214 Amb institucions locals
 - 215 Amb altres entitats
 - 216 Amb l'ISM
 - 217 Copiador de correspondència
 - 218 Publicitat
 - 219 Ayudantía Militar de Marina
- 220 Estadístiques de pesca
- 230 Jornades, cursos i conferències
- 240 Llicències de pesca i relacions d'embarcacions
- 250 Eleccions sindicals
- 260 Cens de pescadors i fitxes afiliats
- 270 Circulars i informes
- 280 Convocatòries reunions

300 COMPTABILITAT

- 310 Llibres de comptes
 - 311 Llibres de caixa
 - 312 Llibres majors
 - 313 Llibres diaris
- 320 Inventaris
- 330 Balanços
- 340 Factures i rebuts
- 350 Bancs
- 360 Pressuposts
- 370 Cobraments de tretes

400 INSTITUT SOCIAL DE LA MARINA

- 410 Mutualidad de Accidentes de Mar y de Trabajo
 - 411 Altes i baixes. Metges. Farmàcies. Cobrament subsidi
 - 412 Quotes i liquidacions
 - 413 Correspondència i circulars
 - 414 Llibres de registre
 - 415 Registre de lesionats
 - 416 Llibre d'actes
 - 417 Inscripció
 - 418 Moviment de fons i relació de lesionats
 - 419 Memòries i estatuts
- 420 Caja Nacional de Seguros Sociales de los Pescadores
 - 421 Subsidi familiar
 - 422 Ingressos i despeses
 - 423 Correspondència
 - 424 Prestacions matrimoni, naixement, defunció

- 425 Recaptació quotes
- 426 Assegurats
- 430 Instituto Nacional de Previsión
 - 431 Cotització dels treballadors
 - 432 Altes i baixes
 - 433 Inclusió i exclusió beneficiaris
 - 434 Correspondència
- 440 Mutualidad Nacional de Previsión Social de los Pescadores de Bajura
 - 441 Rebutis quotes
 - 442 Carnets
 - 443 Correspondència
 - 444 Estatuts i reglaments
 - 445 Prestació de subsidi
 - 446 Actes reunions
 - 447 Cotització
 - 448 Liquidació de prestacions
- 450 Recaptació quotes fixes
- 460 Seguros sociales obligatorios en el mar
 - 461 Subsidi familiar
- 470 Inscripció embarcacions
- 480 Assegurança d'enfermetat

500 SEURETAT SOCIAL

- 510 Liquidacions mensuals de cotitzacions
 - 511 Altes i baixes cotitzacions

600 COMERCIALIZACIÓ DEL PEIX

- 610 Venda del peix
 - 611 Mercat Central del Peix de Barcelona
 - 612 Lotja del Port de Lloret de Mar
 - 613 Platja de Lloret de Mar
 - 614 Llibres de vendes
- 620 Captura del peix
 - 621 Port de Lloret de Mar
 - 622 Per embarcacions acollides a la quota fixa de baixura
 - 623 Per embarcacions, quantia i preu

700 PROVEÏMENT DE COMBUSTIBLE

- 710 Sortidor de Blanes
- 720 Consum de gas-oil i benzina

800 BIBLIOTECA AUXILIAR

- 810 Hemeroteca
 - 811 Reculls de premsa
 - 812 Reculls diaris oficials
 - 813 Butlletins
- 820 Biblioteca

900 IMATGES

Ester González Murianas

Llicenciada en Història i alumna de l'Escola Superior d'Arxivística i Gestió de Documents de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Una taba de 1601

La documentació històrica referida a Lloret no es troba solament als arxius locals sinó que hi ha papers interessants en molts altres llocs, entre ells l'Arxiu Històric de Girona, on es guarden una bona part dels protocols notarials antics. És entre els manuals del notari i rector Jaume Felip Gibert que he trobat diverses tabes, una de les quals em plau comentar. Una taba era un plec de condicions per a portar a terme una venda o encant o un arrendament o contracte semblant amb una relació molt explícita de l'objecte de la contractació. Aquest fet comportava una redacció llarga i detallista. Per això, quan, en la vida corrent, una persona explica a una altra moltes coses amb tota minuciositat i reiteració, en el llenguatge col·loquial diem que "li donen taba". Perquè la gent ho entengui fàcilment, podem dir que és un fet no gaire diferent dels procediments actuals. L'Ajuntament, ara, no cobra directament els impostos, sinó que hi ha una agència recaptadora que ho fa en nom seu a canvi de quedar-se'n un percentatge. En els temps passats, succeïa una cosa semblant. Els Jurats del poble —l'equivalent de l'Ajuntament d'ara— posaven a arrendament —en el nostre cas per a un període de tres anys— el dret de l'anomenada imposició major que era el que es pagava per poder entrar o treure, fabricar, vendre o comprar mercaderies. L'acord entre els Jurats i l'arrendador es formalitzava davant de notari i la taba —que tenia validesa anual i, per tant, s'anava renovant— reflectia tota la casuística d'operacions i transaccions possibles i, alhora, a partir de les mercaderies detallades amb més interès permet veure el tipus de vida o la dedicació primordial dels lloretencs de l'època. La taba que comentem té uns quaranta apartats, cadascun dels quals es refereix a un tipus de mercaderia o producte. En general, observem que hi havia una imposició dominant gairebé per a totes les matèries, que era de 6 diners per lliura de valor (o bé per altres unitats, de pes, de volum, etc.), amb algunes diferències o variants. Aquests 6 diners, quan es tractava d'una compra-venda, els pagaven per meitats, 3 el venedor i 3 el comprador. En el fons, representava un percentatge del 2,5% sobre el preu de la mercaderia entrada o venuda, atès que, com recordarà el lector, una lliura (que era una unitat només de compte i no cap moneda de circulació legal, i que valia deu rals) equivalia a 20 sous i cada sou a 12 diners. Per tant, ja que la lliura, en definitiva, representava 240 diners, si per cada una se'n pagaven 6, representava una quarantena part, és a dir, el 2,5%.

De quins productes ens parla la taba? Del vi i del producte de la verema, de les fruites seques, del peix fresc o salat, de la sal, de les castanyes i avellanes, de l'oli (que, sorprenentment, explicita que no pagava imposició), de robes i mercaderies diverses, dels cereals, de les arengades, de les espècies, de l'arròs, de la cera, de la llana, del ferro, del cànem, del carbó, de la llenya, de la fusta, del vidre, dels productes de l'esperter, del sabater, del terrisser, de les matèries que afecten l'hostal, de les que empra el calafat, de les bótes i barrils, i d'alguns productes els noms dels quals avui ens resulten absolutament desconeguts o sobre els quals caldria aprofundir amb un estudi més extens que ara aquí resulta impossible. Afegirem, com a curiositats, que la taba no s'oblida de recordar que les persones eclesiaístiques són franques d'imposicions, així com els habitants de la ciutat de Barcelona si mostren la franquesa. Si no es complia el que deien els capítols redactats (la taba) l'infractor incorria en pena sancionable amb multa de 3 lliures, repartida així: una tercera part per al denunciador, una altra per a la Justícia executant, i un altre terç a repartir entre l'arrendador i els pobres de l'Hospital de la Vila.

Fons: Arxiu Històric de Girona. Fons natural de Lloret de Mar. Volum 30. Any 1601.

Possiblement els Jurats de l'època tenien molts deutes en censals —una mena de crèdits— i per això, més que exigir diners en efectiu, fan constar que l'arrendador que s'escullí en funció de la seva oferta, haurà de "l्लuir i quitar" censals —o sigui redimir-los— o pagar-ne les pensions, haurà de donar els rebuts corresponents (àpoques), i pagar les actes notarials dels diversos acords i contractes, a més de constituir una garantia (fermança) per a tranquil·litat de tots.

Dels productes més destacats i de les unitats utilitzades es dedueix, evidentment, l'existència d'un Lloret que viu, sobretot, del mar i del camp, amb un complement d'artesans que resolen les altres necessitats. Com a tast d'aquest tipus de document, ens sembla suficient el que n'hem explicat.

Joan Domènech Moner